

Халқ сўзи

Ўзбекистон –
келажаги
буюк
давлат

2021 йил – ЁШЛАРНИ Қўллаб-қувватлаш ва аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш йили

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

WWW.XS.UZ

E-mail: Info@xs.uz

2021 йил 29 ноябрь, № 255 (8035)

Душанба

Сайтимизга ўтиш учун QR-кодни телефонингиз орқали сканер қилинг.

ИҚТИСОДИЙ ҲАМКОРЛИК ТАШКИЛОТИНИНГ АШХОБОД САММИТИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 28 ноябрь куни Иқтисодий ҳамкорлик ташкилотининг ўн бешинчи саммитида иштирок этди.

THE 15TH ECONOMIC COOPERATION ORGANIZATION SUMMIT ASHGABAT, TURKMENISTAN, NOVEMBER 28, 2021

Саммитни мезбон давлат — Туркменистон Президенти Гурбангули Бердимухамедов очди. Тадбирда Озарбайжон Республикаси Президенти Илҳом Алиев, Покистон

Ислон Республикаси Президенти Иброҳим Раисий, Қирғиз Республикаси Президенти Садир Жапаров, шунингдек, Қозоғистон Республикаси Бош вазири Асқар Мамин ва

риш, унга аъзо давлатлар ўртасидаги ҳамкорликни савдо, транспорт-коммуникациявий ўзаро боғлиқлик, саннат кооперацияси, “яшил энергетика” ва туризм соҳаларида ри-

шароитидаги иқтисодий қийинчиликларга эътибор қаратиб, ҳамкорликнинг устувор йўналишлари бўйича қатор аниқ таклифларни илгари сурди. Хусусан, савдо, инвес-

Ушбу ҳужжат аъзо мамлакатларнинг минтақавий иқтисодий ҳамкорликни янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш борасидаги муҳим устувор интилишларини ўзида мужассам этди.

Президент Шавкат Мирзиёев шу муносабат билан билдирилган самимий тилаклар учун миннатдорлик билдириб, учрашув иштирокчиларини мамлакатимизда ўткази-

Ислон Республикаси Президенти Ориф Алвий, Тожикистон Республикаси Президенти Эмомали Раҳмон, Туркия Республикаси Президенти Режеп Таййип Эрдоган, Эрон

Иқтисодий ҳамкорлик ташкилоти Бош котиби Хусрав Нозирий ҳам иштирок этди. Ташкилот доирасида кўп томонлама шерикликни янада кенгайти-

вожлантириш масалалари йғилишнинг асосий мавзулари бўлди. Давлатимиз раҳбари саммитдаги нутқида халқаро ва минтақавий вазиятга, давом этаётган пандемия

тиция, транспорт, “яшил иқтисодиёт”, туризм соҳаларига доир муҳим фикрлар билдирилди. Саммит якунида Ҳаракатлар учун Ашхобод консенсуси имзоланди.

2022 йилда Иқтисодий ҳамкорлик ташкилотига раислик Ўзбекистон Республикасига ўтгани саммитнинг муҳим натижаларидан бири бўлди.

ладиган навбатдаги саммитга таклиф қилди. (Давоми 2-бетда.)

Ўзбекистон Республикаси Президенти Матбуот хизмати суратлари.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ ИҚТИСОДИЙ ҲАМКОРЛИК ТАШКИЛОТИ ЎН БЕШИНЧИ САММИТИДАГИ НУТҚИ

Хурматли Гурбангули Мьяликулиевич! Хурматли делегациялар раҳбарлари! Авваламбор, гўзал Ашхобод шаҳрида Иқтисодий ҳамкорлик ташкилотимиз кунда Сизлар билан учрашиб турганимдан гоят мамнунман.

Қадрли биродарим Гурбангули Мьяликулиевич Бердимухамедовга бугунги анжумани юксак савияда ташкил этгани ва самимий меҳмондўстлиги учун билдирилган миннатдорлик сўзларига қўшиламан.

Туркменистоннинг Ташкилотга самарали раислиги ва кўп томонлама амалий алоқаларни кенгайтиришга катта ҳисса қўшаётганини алоҳида эътироф этмоқчиман.

Жумладан, жорий йил сентябрь ойида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг Иқтисодий ҳамкорлик ташкилоти билан шериклик тўғрисида қабул қилинган Резолюцияси бу йўлдаги муҳим қадам бўлди.

Хурматли саммит иштирокчилари! Тарихи, дини, урф-одат ва анъаналари яқин бўлган биродар халқларимиз азал-азалдан савдо-сотик алоқалари ва маданий ришталар билан чамбарчас боғланган.

Иқтисодий ҳамкорлик ташкилоти ўтган давр мобайнида давлатларимиз умумий манфаатларини ифода этадиган, улкан

иқтисодий салоҳиятга эга йирик минтақавий тузилмага айланди.

Бугун хурматли ҳамкасбларим билдирган барча фикр-мулоҳазалар Ташкилотимизнинг халқаро майдондаги ўрни ва аҳамияти ошиб бораётганини, ўзаро дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш, барқарорликни таъминлашга қаратилган интилишларимиз яқдил эканини тасдиқламоқда.

Ўз навбатида, биз Ташкилотимиз доирасида кенг қамровли алоқаларни янада ривожлантириш тарафдоримиз ҳамда бўлажак раислик вазифасини самарали амалга ошириш ниятидамыз.

Хурматли давлат ва ҳукумат раҳбарлари!

Бугунги кунда барчамиз глобал ва минтақавий вазиятнинг тобора мураккаблашиб бораётганига гувоҳ бўлиб турибмиз.

Давом этаётган пандемия таъсирида жаҳон иқтисодиёти ривожда қандай тенденциялар кузатилади, халқаро ҳамжамият яна қандай янги хавф-хатарларга дуч келади, деган саволларга ҳамон аниқ жавоб йўқ.

Бундай ўзгарувчан шароитда қуйидаги устувор йўналишлар бўйича умумий саъй-ҳаракатларимизни бирлаштириш зарур, деб ҳисоблаймиз.

Биринчи йўналиш — 500 миллиондан ортиқ аҳоли яшайдиган, улкан бозорга эга

бўлган мамлакатларимизнинг савдо ва инвестиция соҳаларидаги катта имкониятларидан тўлиқ фойдаланишимиз зарур.

Қабул қилинган “Иқтисодий ҳамкорлик ташкилоти истикболлари — 2025” дастури асосида мамлакатларимиз ўртасида савдо-иқтисодий ва инвестиция алоқаларини янада кенгайтириш ва энг муҳими, амалий натижадорликка эришиш мақсадга мувофиқдир.

Бунинг учун Ташкилотимиз доирасида янгиланган ва кенг қамровли Савдо битимини ишлаб чиқиш ва қабул қилишнинг фурсати келди, деб ҳисоблаймиз.

(Давоми 2-бетда.)

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI PREZIDENTI SHAVKAT MIRZIYEVNING IQTISODIY HAMKORLIK TASHKILOTI UN BESHINCHI SAMMITIDAGI NUTQI

(Давоми. Бошланғичи 1-бетда).

Мазкур ҳужжатда савдо тўсиқларини бартараф этиш, боғжона тартибларини рақамлаштириш ҳамда ҳозирги вақтда долзарблиги тобора ошаётган электрон савдонини кенг татбиқ этиш масалалари ўз ифодасини топиши зарур.

Шунингдек, мамлакатларимизда ўзаро сармоёлар оқимини кўпайтириш ва уларни ишончли ҳимоя қилиш, саноат кооперациясини кучайтиришга қаратилган Қўшма ҳаракатлар дастурини қабул қилиш — бугунги кун талабидир.

Шу билан бирга, ўзаро савдо ҳажмларини ошириш, минтақавий аҳамиятга эга лойиҳаларни ишлаб чиқиш ва жаҳон бозорида умумий рақобатбардошлигимизни кучайтиришимиз лозим.

Шу мақсадда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Саноатни ривожлантириш ташкилоти ЮНИДО ва Марказий Осиё иқтисодийоти учун СПЕКА Махсус дастури билан ҳамкорликда Ташкилотимиз доирасида Савдо, инвестициялар ва инновациялар марказини ташкил этиш ҳамда унинг қароргоҳини Тошкент шаҳрида жойлаштиришни тақдир қилишимиз.

Иккинчи йўналиш — минтақамиздаги мавжуд ва янги транспорт йўлақларидан унумли фойдаланиш.

Бу борада минтақаларо транзит хабларини ташкил этиш, замонавий транспорт ва йўл инфратузилмаларини ривожлантириш, транспорт ва транзит тарифларини оптималлаштириш ҳамда қўшимча чегирмаларни тақдим этиш, халқаро юк ва йўловчи ташини шартларини енгилаштириш, транспорт соҳасини рақамлаштириш масалаларига аниқ ечимлар топишимиз зарур.

Бу режаларни рўйбга чиқариш учун мамлакатларимизнинг транспорт-коммуникация алоқаларини ривожлантириш ва транзит салоҳиятини кенгайтиришга қаратилган Минтақавий стратегияни ишлаб чиқиш мақсада мувофиқдир.

Учинчи йўналиш — “яшил тараққиёт”га эришиш

учун амалий сай-ҳаракатларимизни сафарбар этишимиз даркор.

Экологик муаммолар ва иқлим ўзгариши кескин тус олаётган ҳозирги даврда давлатларимизда тўпланган ва хорижий илгор тажрибадан самарали фойдаланиш, “яшил иқтисодиёт”ни биргалликда фаол ривожлантириш, саноат тармоқларига ресурстежамкор технологияларни кенг татбиқ этиш, углерод нейтраллигига эришиш кун тартибидоги энг долзарб вазифалардан биридир.

Бунинг учун халқаро эколог олимлар ва экспертлар иштирокида юқори даражадаги доимий Мулоқот кенгаши тузишни тақдир қилишимиз.

Тўртинчи йўналиш — сайёҳлик алмашувларини қайта тиклаш масаласидир.

Бухоро шаҳрида 2022 йили бўлиб ўтадиган туризм вазирларининг навбатдаги учрашувида пандемиядан кейинги даврда Хавфсиз сайёҳликни ривожлантириш умумминтақавий Дастурини қабул қилиш ташаббусини билдирмоқчиман.

Шу асосда “зиёрат туризми” ва бошқа қўшма сайёҳлик махсулотларини ишлаб чиқиш, авиакановлар географиясини кенгайтириш, туризм инфратузилмасини ривожлантиришга жиддий эътибор қаратилган бўлар эди.

Хурматли анжуман қатнашчилари! Ташкилотимиз аъзоси бўлган Афғонистондаги бугунги мураккаб вазият ҳақида алоҳида тўхталиб ўтмоқчиман.

Ушбу мамлакат кун сайин оғир гуманитар инқирозга кириб бормоқда.

Халқаро ҳамжамият, жумладан, яқин қўшнилар ёрдамисиз афғон халқи яққа ҳолда бу қийин соҳанлардан ўта олмайд.

Шу боис афғон халқига зарур ёрдам кўрсатиш бўйича сай-ҳаракатларимизни бирлаштириш ва умумий ёндашувларни ишлаб чиқишимиз керак.

Шунингдек, Афғонистон билан минтақавий аҳамиятга эга бўлган йирик савдо, транспорт ва энергетика лойиҳаларини амалга ошириш иш-

ларини изчил давом эттириш тарафдоримиз.

Хурматли давлат ва ҳукумат раҳбарлари! Яна бир муҳим масалага алоҳида тўхталиб ўтмоқчиман.

Ташкилотимизнинг халқаро нуфузи ва обрўсини ошириш, бошқа минтақавий ташкилотлардан фарқ қиладиган ва ўзига хос кун тартибига эга бўлиш, етакчи халқаро тузилмалар билан алоқаларни мустақамлаш, ҳамкорлигимизнинг институционал механизмларини ривожлантиришни ҳозирги даврнинг ўзи тақозо этмоқда.

Ташкилот фаолиятини янада такомиллаштириш бўйича аниқ тақдир ва тавсиялар тайёрлаш учун юқори даражадаги Экспертлар гуруҳини тузиш ташаббусини илгари сурадим.

Шу билан бирга, ҳамкорлигимизнинг устувор йўналишлари ва долзарб вазифалардан келиб чиқиб, ҳар йилга ном бериш аънанасини жорий этиш, уйлaimанки, ўринли бўлар эди.

Биз Ўзбекистон Ташкилотга раислик қиладиган даврда мамлакатларимизда Ўзаро ўзвий боғлиқликни мустақамлаш йили, деб эълон қилишни тақдир қилишимиз.

Муҳтарам ҳамкасблар! Биз бугунги тадбиримизнинг яқиний ҳужжати — Ҳаракатлар учун Ашхобод консенсуси қабул қилинишини ҳам қўллаб-қувватлаймиз.

Фурсатдан фойдаланиб, Ташкилотимиз янги Бош қотиби Хурсав Нозирий жанобларини масъулиятли фаолияти бошланғичи муносабати билан самимий табриклаб, келгуси ишларида ютуқ ва омадлар тилаймиз.

Сўзимнинг якунида умумий интилиш ва ҳаракатларимиз натижасида Ташкилотимиз доирасидаги кўп қиррали ва ўзаро манфаатли ҳамкорлигимизни яқин истиқболда сифат жиҳатидан янги поғонага кўтарая олишимизга ишонаман.

Барчангизни катта мамунчиёт билан навбатдаги саммитимизда иштирок этиш учун Ўзбекистон заминига тақдир этаман.

Эътиборларингиз учун раҳмат.

ИҚТИСОДИЙ ҲАМКОРЛИК ТАШКИЛОТИНИНГ АШХОБОД САММИТИ

(Давоми. Бошланғичи 1-бетда).

Ўзбекистон Республикаси Президенти халқаро форум доирасида қатор давлатлар раҳбарлари билан учрашувлар ҳам ўтказди.

Туркманiston Президенти Гурбангули Бердимўхамедов билан суҳбат аввалда Шавкат Мирзиёев биродар туркман халқини яқинлашиб келаётган миллий байрам — Бетарафлик кун билан самимий қўтлади.

Икки томонлама яқин қўшничилик ва стратегик шериклик муносабатларини ривожлантиришнинг долзарб масалалари муҳожама қилинди.

Жорий йил октябр ойида олий даражада эришилган келишувларга мувофиқ савдо-иқтисодий ҳамкорлик борасидаги қўшма лойиҳаларни илгари суришга алоҳида эътибор қаратилди.

Халқаро кун тартиби ва кўп томонлама тузилмалар доирасидаги ҳамкорлик юзасидан фикр алмашилди. Ўзбекистон Президенти Туркманistonнинг Иқтисодий ҳамкорлик ташкилотидоги сермахсус раислигини юксак баҳолади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев Покистон Ислам Республикаси Президенти Ориф Алвий билан учрашув ўтказди.

Ўзбекистон — Покистон кўп қиррали ҳамкорлигини янада кенгайтириш масалалари кўриб чиқилди.

Шериклик алоқалари, энг аввало, иқтисодиёт йўналишида жадал ривожланиб бораётгани катта мамунчиёт билан қайд этилди.

Минтақа кун тартибидоги долзарб масалалар, шу жумладан, Афғонистонда вужудга келаётган вазият муҳожама қилинди.

Президент Шавкат Мирзиёев Тожикистон Республикаси Президенти Эмомали

Раҳмон билан ҳам учрашув ўтказди. Давлат раҳбарлари Ўзбекистон — Тожикистон стратегик шериклик муносабатларини янада мустақамлаш масалаларини кўриб чиқдилар. Кенг қўламини савдо-иқтисодий ҳамкорликни янада мустақамлаш муҳим экани таъкидланди.

Саноат, энергетика, қишлоқ ҳўжалиги, транспорт, туризм ва бошқа устувор соҳаларда истиқболли кооперация лойиҳаларини амалга оширишга алоҳида эътибор қаратилди. Муҳим маданий-гуманитар алмашинув дастурлари қайд этилди.

Етакчилар Марказий Осиё минтақасидаги вазиятнинг ривожланиши юзасидан ҳам фикр алмашдилар.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Урон Ислам Республикаси Президенти Иброҳим Раисий билан учрашувида икки мамлакат ўртасидаги ўзаро манфаатли муносабатларни янада ривожлантириш масалалари муҳожама қилинди.

Икки томонлама савдо ҳажмининг ортишига қўмақлаш, саноатда янги кооперация лойиҳаларини амалга ошириш, икки мамлакат транзит салоҳиятидан самарали фойдаланиш ва маданий-гуманитар алмашинув дастурларини илгари суриш мақсадида ҳамкорликнинг институционал механизмларини фаоллаштириш муҳим экани таъкидланди.

Ўзбекистон ва Эрон етакчилари Афғонистондаги бугунги вазиятдан келиб чиқиб, минтақа кун тартиби ҳамда халқаро ташкилотлар доирасидаги яқин мулоқотни давом эттириш масалаларига ҳам алоҳида эътибор қаратдилар.

Шу билан Президент Шавкат Мирзиёевнинг Туркманistonга амалий ташрифи якунланди.

Ў.А.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҚАРОИ

ТИББИЙ-ИЖТИМОЙ ЭКСПЕРТИЗА ХИЗМАТИ ФАОЛИЯТИ ҲАМДА БОЛАЛАРГА НОГИРОНЛИКНИ БЕЛГИЛАШ ТИЗИМИНИ ЯНАДА ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Фуқароларни ортқича оворагарчилик ва бюрократик тўсиқларсиз тиббий-ижтимоий экспертизадан ўтказиш, ногиронлиги бўлган шахсларнинг тўлақонли ҳаёт тарзини юритиш ҳамда ўз ҳуқуқларини ва салоҳиятини рўйбга чиқариш имкониятларини кенгайтириш, уларни реабилитация қилишга тўғри йўналтириш ҳамда тегишли чора-тадбирлар билан қамраб олиш кўламини янада кенгайтириш, шунингдек, Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Ешларни қўллаб-қувватлаш ва аҳоли саломатлигини мустақамлаш йили”да амалга оширишга оид давлат Дастури ижросини таъминлаш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 25 мартдаги “Кексалар ва ногиронлиги бўлган шахсларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш, “Саховат” ва “Мурувват” интернат уйлари тизимини янада ривожлантириш тўғрисида”ги ПФ-6195-сон Фармониға мувофиқ Республика тиббий-ижтимоий экспертиза инспекцияси ва унинг худудий бўлинмалари Тиббий-ижтимоий хизматларни ривожлантириш агентлиги тизимиға ўтказилганлиги ҳамда унга фуқароларни тиббий-ижтимоий экспертизадан ўтказиш ва ногиронлиқни белгилаш тизимини янада такомиллаштириш вазифаси юкланганлиги маълумот учун қабул қилинсин.

2. Фуқароларни тиббий-ижтимоий экспертизадан ўтказиш ва ногиронлиқни белгилаш тизимини такомиллаштиришнинг асосий йўналишлари этиб қуйидагилар белгилансин:

а) фуқароларға ногиронлиқни белгилашда коррупциянинг сабаб ва шарт-шароитларини бартараф этиш, манфаатлар тўқнашувиға йўл қўймаслик;

б) ногиронлиқни белгилашда фуқароларнинг ортқича оворагарчиликларини бартараф этиш, соҳада мавжуд бюрократик тўсиқ ва говларни бекор қилиш; маълумотлар электрон базасини шакллантириш орқали фуқароларға замон талабларига жавоб берадиган самарали хизмат кўрсатиш тизимини шакллантириш.

3. Шундай тартиб ўрнатилсинки, унга мувофиқ:

а) 2021 йил 1 декабрдан бошлаб:

шахс соғлигининг ҳолатига кўра Республика тиббий-ижтимоий экспертиза инспекциясининг тиббий-ижтимоий эксперт комиссиясиға (кейинги ўринларда — тиббий-ижтимоий эксперт комиссияси) бориш имконига эга бўлмаган ҳолатда ногиронлиқни белгилаш бириктирилган худудларға чиқиб кўча мажлисларда, шахсининг уйда ёки даволанишда бўлган стационарда ҳамда сиртдан кўриқдан ўтказиш орқали ташкил этилади; ногиронлиқ белгилари аниқ кўриниб турган, анатомик нуқсонлари бўлган шахсларни клиник-функционал маълумотларни олишға доир қўшимча текширувдан ўтказмасдан туриб, тасдиқланган касалликлар рўйхати асосида фуқаронинг иштирокисиз улар ногиронлиги бўлган шахс деб топилганда ногиронлиқ мuddатсиз даврга белгиланади;

б) тиббий-ижтимоий эксперт комиссиялари томонидан ногиронлиқ тўғрисидаги маълумотномаларда ногиронлиги бўлган шахсларнинг ишлаши мумкин бўлган касблар бўйича тавсиялар бериллади.

б) 2022 йил 1 августдан бошлаб дастлаб Тошкент шаҳрида ногиронлиги бўлган шахсларни тиббий-ижтимоий эксперт комиссияларида ҳисобга олиш ва кўриқдан ўтказишнинг янги “Тиббий-ижтимоий экспертиза” электрон ахборот тизими (кейинги ўринларда — ахборот тизими) жорий этилади.

Бунда фуқароларға ногиронлиқни белгилаш учун асос ҳисобланадиган (тиббий йўланма, касаллик тарихи ва амбулатор картадан кўчирмалар ва бошқа) маълумотлар ахборот тизимиға электрон тарзда киритилиши таъминланади;

в) 2023 йил 1 январдан бошлаб ахборот тизими республиканин бошқа барча худудларида тўлиқ жорий этилади. Бунда:

а) ногиронлиқни белгилашда даволаш-профилактика муассасаларининг йўланмалари, касаллик тарихидан кўчирмалар, амбулатор карта, вақтинча меҳнатга лаёқатсизлик варақаси ҳамда меҳнат вазифаларини бажариш билан боғлиқ ҳолдаги бахтсиз ҳодиса ёки соғлиқнинг бошқача тарзда шикастланганлиги тўғрисидаги ҳужжатлар тўлиқ ахборот тизими орқали қабул қилинади;

б) вақтинча меҳнатга лаёқатсизлик варақаси ҳамда меҳнат

вазифаларини бажариш билан боғлиқ ҳолдаги бахтсиз ҳодиса ёки соғлиқнинг бошқача тарзда шикастланганлиги тўғрисидаги маълумотлар “Ягона меҳнат миллий тизими” ордалараро дастурий-аппарати ҳамда ахборот тизими орасида маълумот алмашинуви асосида олинад;

а) ахборот тизимидаги фуқароға тегишли маълумотлардан келиб чиқиб, организмнинг функцияси бузиллиши ва ҳаёт фаолияти чегараланлишини ҳисобга олган ҳолда ногиронлиқни фуқароларнинг иштирокисиз белгилаш тартиби жорий этилади;

б) ногиронлиги бўлган шахсға тааллуқли бўлган маълумотлар, даволловчи ҳамда тиббий ҳулоса берган шифокорлар тўғрисидаги маълумотлар ахборот тизимида қайд этиб қилинад;

в) ногиронлиқ белгиланган шахсларға пенсия ва ижтимоий нафақаларни тайинлаш учун электрон маълумотлар “Пенсия” ҳамда “Ижтимоий ҳимоя ягона реестри” ахборот тизимлариға автоматик тарзда юборилади.

4. Республика тиббий-ижтимоий экспертиза инспекциясининг педиатрия тиббий-ижтимоий эксперт комиссиялари (кейинги ўринларда — педиатрия тиббий-ижтимоий эксперт комиссиялари) ташкил этилсин ва шу муносабат билан Соғлиқни сақлаш вазирлиги тизимининг шифокорлари зиммасига 18 ёшғача бўлган болаларға ногиронлиқни белгилаш бўйича юклатилган қўшимча функциялар бекор қилинсин.

5. Белгилаб қўйилсинки:

18 ёшғача бўлган болаларни ногиронлиги бўлган бола деб топиш педиатрия тиббий-ижтимоий эксперт комиссиялари томонидан амалга оширилади;

18 ёшдан катта фуқароларни ногиронлиги бўлган шахс деб топиш тиббий-ижтимоий эксперт комиссиялари томонидан амалга оширилади;

педиатрия тиббий-ижтимоий эксперт комиссиялари Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан молиялаштириладиган доимий фаолият кўрсатувчи тузилма ҳисобланади.

6. Қуйидагилар:

Қорақалпоғистон Республикаси, Андижон, Қашқадарё, Самарқанд ва Фарғона вилоятларида иккитадан педиатрия тиббий-ижтимоий эксперт комиссиялари;

Бухоро, Жиззах, Навойи, Наманган, Сирдарё, Сурхондарё, Тошкент, Хоразм вилоятлари ва Тошкент шаҳрида биттадан педиатрия тиббий-ижтимоий эксперт комиссиялари;

Қашқадарё, Сирдарё, Хоразм ва Наманган вилоятларида қўшимча равишда биттадан туманлараро тиббий-ижтимоий эксперт комиссиялари;

Республика тиббий-ижтимоий экспертиза инспекциясида 3 нафар штат бирлигидан иборат информация технологияларни жорий этиш бўлими ташкил этилсин.

Бунда Республика тиббий-ижтимоий экспертиза инспекцияси ва тиббий-ижтимоий эксперт комиссияларининг штат бирликлари Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 5 майдаги “Соғлиқни сақлаш тизимида олиб борилаётган ислохотларни изчил давом эттириш ва тиббий ходимларининг салоҳиятини ошириш учун зарур шарт-шароитлар яратиш тўғрисида”ги ПФ-6221-сон Фармониға мувофиқ ажратилган штат бирликлари ҳисобидан шакллантирилади.

7. Педиатрия тиббий-ижтимоий эксперт комиссияларининг асосий вазифалари этиб қуйидагилар белгилансин:

18 ёшғача бўлган болаларни тиббий-ижтимоий экспертизадан ўтказиш ҳамда ногиронлиги бўлган шахслар жамиятлари билан биргалликда ногиронлиқни белгилаш соҳасида давлат дастурларини ишлаб чиқишда қатнашиш;

18 ёшғача бўлган болаларни ногиронлиққа олиб келувчи омиллари ўрганиш ҳамда соғлиги ёмонлашувининг олдини олиш чора-тадбирларини ишлаб чиқиш;

ногиронлиги бўлган болаларни реабилитация қилишнинг яққа тартибдаги дастурини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш соҳасини назорат қилиш ва мувофиқлаштириш; соҳанин жорий ва истиқболдаги эътиборларни ҳисобга олган ҳолда кадрларни ўқитиш, тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини оширишнинг илгор усулларини тизимли асосда жорий этишда қатнашиш.

8. Ногиронлиги бўлган шахсларни тиббий-ижтимоий эксперт комиссияларида ҳисобга олиш ва кўриқдан ўтказишнинг электрон ахборот тизимини яратиш ва кадрлар салоҳиятини ошириш бўйича “Йўл харитаси” иловаға мувофиқ тасдиқлансин.

9. Соғлиқни сақлаш вазирлиги (Б.Мусаев) Тиббий-ижтимоий хизматларни ривожлантириш агентлиги (А.Инаков) билан биргалликда:

бир ой мuddатда Соғлиқни сақлаш вазирлигининг 18 ёшғача бўлган болаларға ногиронлиқни белгилаш масалалари учун масъул тиббиёт муассасаларидаги ногиронлиққа оид тиббий ҳулосани бериш билан боғлиқ бўлган барча ҳужжатлар белгиланган тартибда хатловдан ўтказилишини ва тегишли педиатрия тиббий-ижтимоий эксперт комиссиялариға топширилишини таъминласин;

икки ой мuddатда давлат тиббиёт муассасаси томонидан фуқароларни тиббий-ижтимоий экспертизаға юбориш тартибини назарда тутовчи врачлик-маслаҳат комиссиясиға тўғрисида низомни ишлаб чиқсин ва тасдиқласин;

2022/2023 ўқув йилидан бошлаб тиббий-ижтимоий экспертиза, реабилитология, тиббий, ижтимоий ва касбий реабилитация мутахассисларини тайёрлашдаги магистратура, клиник ординатура, қайта тайёрлаш ва малака ошириш ўқув дастурларини халқаро таълим стандартлари асосида такомиллаштириш чораларини кўрсин; ҳар беш йилда камида бир марта тиббий-ижтимоий экспертиза хизмати тизимининг тиббиёт ходимлари Соғлиқни сақлаш вазирлиги тизимидаги таълим муассасалари ва республика иختисослаштирилган илмий-амалий тиббиёт марказларида мутахассислиги ва тиббий-ижтимоий экспертиза бўйича малака ошириш ҳамда бирламчи иختисослаштириш курсларидан белул ўтишини таъминласин.

10. Мазкур қарор қабул қилинганға қадар берилган ногиронлиқ тўғрисидаги эски намунадаги маълумотномалар ҳамда расмийлаштирилган эски намунадаги ногиронлиги бўлган шахсларни реабилитация қилишнинг яққа тартибдаги дастурлари навбатдаги қайта кўриқ ўтказилганға қадар ёки реабилитация тадбирларини амалга ошириш (агар ногиронлиқ мuddатсиз белгиланган бўлса) тугагунға ҳақиқий ҳисобланиши белгилаб қўйилсин.

11. Тиббий-ижтимоий хизматларни ривожлантириш агентлиги (А.Инаков) Соғлиқни сақлаш вазирлиги (Б.Мусаев), Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги (Н.Хусанов), Молия вазирлиги (Т.Ишметов) ҳамда бошқа манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргалликда 2022 йил 1 июнға қадар БМТнинг Тараққиёт дастури, Жаҳон банки, Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти ва ЮНИСЕФнинг техник қўмагини жалб қилган ҳолда ногиронлиқни белгилашнинг ижтимоий моделиға босқичма-босқич ўтиш бўйича Ўзбекистон Республикаси Президентини қарори лойиҳасини ишлаб чиқсин.

Бунда халқаро тажрибани ўрганган ҳолда Соғлиги ва ҳаёт фаолиятининг (Функцияларининг) чекланиши халқаро классификацияси асосида фуқароларға ногиронлиқни белгилашнинг ижтимоий моделиға ўтиш Концепциясини ишлаб чиқиш назарда тутилади.

12. Молия вазирлиги (Т.Ишметов) Тиббий-ижтимоий хизматларни ривожлантириш агентлигининг асосланганлигини тақдирларига мувофиқ ушбу қарорда кўзда тутилган тадбирларни амалга оширишға ва тиббий-ижтимоий экспертиза хизматининг моддий-техника базасини мустақамлаш, шу жумладан, янги ташкил этилаётган педиатрия ва туманлараро тиббий-ижтимоий эксперт комиссияларини транспорт воситалари билан таъминлаш, шунингдек, ахборот тизимини яратиш, кадрлар тайёрлаш учун зарур бўлган маблағларни 2021 йилда Давлат бюджетти параметрларида соғлиқни сақлаш соҳаси учун назарда тутилган маблағларнинг чекланган миқдорлари доирасида ажратилишини ҳамда 2022 йилдан бошлаб Давлат бюджетти параметрларида назарда тутилишини таъминласин.

13. Тиббий-ижтимоий хизматларни ривожлантириш агентлиги (А.Инаков):

а) Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги (Ш.Шерматов) билан биргалликда: уч ой мuddатда Давлат бюджетти параметрлари доирасида тиббий-ижтимоий экспертиза хизмати фаолиятини

такомиллаштиришға ажратилган маблағлар ҳисобига 18 ёшғача бўлган болаларнинг ногиронлиги ва ундан катта ёшдаги ногиронлиги бўлган шахсларнинг электрон маълумотларини ўзида жамлайдиган электрон маълумотлар базасини такомиллаштирсин;

2022 йил 1 августға қадар илгор чет эл тажрибасини ўрганган ҳолда, фуқароларни тиббий-ижтимоий эксперт комиссияларида ҳисобга олиш ва кўриқдан ўтказишнинг янги электрон ахборот тизимини ишлаб чиқсин;

ногиронлиқ белгиланган шахсларнинг ногиронлиқ мuddати тугаётганлиги ҳамда қайта кўриққа келиши тўғрисида қисқа хабарни бегараз тарзда уларнинг мобиль алоқа воситалариға бир ой олдин юбориш механизмини ташкил этсин.

МИЛЛИЙ ПАРЛАМЕНТИМИЗ ДЕЛЕГАЦИЯСИ САФАРИ ТАРИХИЙ ВОҚЕАЛАРГА БОЙ БЎЛДИ

Яқинда Санкт-Петербург шаҳрида бўлиб ўтган МДХ Парламентларо Ассамблеяси гадаги ялпи мажлисида Ўзбекистон парламенти делегацияси муваффақиятли қатнашди. Ялпи мажлис доирасида учрашув ва бошқа қатор тадбирлар ҳам ўтказилди. Энг муҳими, миллий парламенти делегацияси сафари муҳим воқеаларга бойлиги билан алоҳида ажралиб турди.

Мулоқот

Ўзбекистон томонига миннатдорлик билдирди

МДХ ПА 53-ялпи мажлисида Олий Мажлис Сенати Раиси Т. Норбоева нўқ сўзлади.

Ўзбекистон парламенти юқори палатаси раҳбари инсон аъзолари донорлиги тўғрисидаги қонуннинг асосий қоидалари куйи палата томонидан қабул қилинган ва ҳозирги вақтда Олий Мажлис Сенатида кўриб чиқилаётган "Инсон аъзолари ва тўқималарининг трансплантацияси тўғрисида"ги қонунда ўз ифодасини топанганини алоҳида таъкидлади.

— Бу МДХ ПА доирасида бошқа давлатлар парламентлари билан фаол ва самарали ҳамкорликнинг долзарблигини яна бир бор тасдиқлайди ҳамда ҳамдўстликка аъзо давлатларнинг қонун ҳужжатларини шакллантириш ва яқинлаштириш юзасидан тақдирлар ишлаб чиқиш, шунингдек, парламентларо ҳамкорликни ривожлантириш имконини беради, — деди Сенат Раиси.

Парламент аъзолари МДХга аъзо давлатлар навбатдаги "Ҳамдўстлик болалари" халқроқ форумини 2023 йилда юртимизда ўтказишни ташкил этиш юзасидан қўрилган таяйиқларни унинг Ўзбекистон томонига миннатдорлик билдирди.

МДХ ПА аъзолари ҳамдўстликка аъзо давлатлар учун Барқарор ривожланиш концепцияси ва унинг қонунчи-

лик асосларини ҳам муҳокама қилди. Шунингдек, ялпи мажлисда "Пандемия даврида меҳнат миграциясини қонунчилик жиҳатидан таъминлаш чора-

тадбирлари тўғрисида", "МДХ давлатларида ОИВ инфекцияси профилактикаси, диагностикаси ва уни доволаш имкониятларидан тенг фойдаланиш тўғрисида"ги, "Инсон аъзолари донорлиги тўғрисида"ги, "МДХга аъзо давлатларнинг рақамли ривожланиш соҳасидаги ҳамкорлиги юзасидан тавсиялар тўғрисида"ги, "Фалла тўғрисида"ги, "Радиоактив ифлосланишга дучор

бўлган ҳудудларнинг ҳуқуқий режими тўғрисида"ги қонунлар ва бошқа модел қонунлар юзасидан маърузалар тинланди.

Муносабатларимиз юксак суръатда ривожланиб бораётгани қайд этилди

Мазкур нуфузли анжуман доирасида Олий Мажлис Сенати Раиси Т. Норбоевнинг Қозоғистон Респуб-

ютиқлардан чин дилдан мамнун ва мамлакатларимиз ўртасидаги қардошлиқ ришталарини мустаҳкамлашга катта аҳамият беради. Икки давлат ишончли стратегик ҳамкор ва иттифоқчи мамлакатлар ҳисобланади. Давлатларимиз раҳбарлари томонидан белгилаб берилган юқори даражадаги ҳамкорликни сақлаб қолиш, уни Қозоғистон ва Ўзбекистон парламентлари орқали қўллаб-қувватлаш муҳим аҳамиятга эга", деди Маулен Ашимбаев.

Ўзаро мулоқот давомида вакиллик ҳокимияти органлари ўртасидаги ало-

ликаси Парламенти Сенати Раиси М. Ашимаев билан учрашуви бўлиб ўтди. Икки мамлакат юқори палаталари раҳбарлари муносабатларимиз юксак суръатда ривожланиб бораётганини қайд этиб, уларни янада чуқурлаштириш, жумладан, парламентларо ҳамкорлик доирасида бундан-да кенгайтириш муҳимлигини таъкидлади.

"Қозоғистон Ўзбекистон эришаётган қалар мустаҳкамлангани, шунингдек, Ўзбекистон ва Қозоғистон ўртасида парламентларо ҳамкорлик ривожланиб бораётгани ҳам айтиб ўтилди. — Бугун биз кўп қиррали ва самарали ҳамкорлигимиз парламентлар востисиди, яъни вакиллик ҳокимияти органлари ўртасидаги алоқа орқали сезиларли даражада кенгайтириб бораётганини мамнуният билан қайд этамиз, — деб таъкидлади Танзила Норбоева. —

Ўзбекистон ва Қозоғистон ўртасидаги парламентларо мулоқот изчил ривожланиши икки мамлакат ўртасидаги муносабатларни янада кенгайтириш, умуман, ўзаро манфаатли ҳамкорликни чуқурлаштиришга хизмат қилади.

Шунингдек, учрашувда қишлоқ ҳўжалиги соҳасидаги ҳамкорлик ва Аёллар мулоқоти платформаси доирасидаги ўзаро алоқалар кенг муҳокама қилинди.

Томонлар Парламентларо комиссиянинг навбатдаги мажлисини ўтказиш ва парламентларо ҳамкорлик тўғрисида тасдиқланган "Йўл харитаси"ни янгилаш, унга юқори даражадаги келишувларни амалда рўйбга чиқариш бўйича долзарб йўналиш ва тадбирларни қиритиш ҳақида келишиб олди.

Валентина Матвиенкога «Дўстлик» ордени топширилди

МДХ ПА 53-ялпи мажлиси доирасида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Раиси Танзила Норбоева Россия Федерацияси Федерал Мажлиси Федерация Кенгаши Раиси Валентина Матвиенкога Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев номидан «Дўстлик» орденини топширди.

Президентимиз Фармонига мувофиқ, Ўзбекистон ва Россия ўртасидаги дўстлик, стратегик шериклик ҳамда иттифоқчилик муносабатларини мустаҳкамлаш йўлидаги фаол саъй-ҳаракатлари ва шахсий ҳисоса, икки давлат ўртасидаги парламентларо алоқаларни ривожлантиришни ҳар томонлама қўллаб-қувватлагани, Ўзбекистон — Россия кўп қиррали ҳамкорлик, жумладан, минтақаларо ҳамкорлик ва икки томонлама маданий-гуманитар алмашинув салоҳиятини тўлиқ очиб беришга қаратилган дастур ва лойиҳаларни самарали амалга оширишга қўмаклашгани учун Россия Федерацияси Федерал Мажлиси Федерация Кенгаши Раиси Валентина Ивановна Матвиенко «Дўстлик» ордени билан тақдирланди.

Олий Мажлис Сенати Ахборот хизмати.

СТРАТЕГИК МАҚСАДЛАРГА ЭРИШИШ ЙЎЛИДАГИ МУҲИМ ҚАДАМ

"Инсон қадрини унун" тамойили асосида Президентимиз томонидан белгилаб берилган устувор вазифалар ижросини таъминлаш, халқимизга хизмат қиладиган ичмам ҳамда самарали бошқарув тизимини яратиш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини амалда таъминлаш маъмурий бошқарув соҳасида тизимли ислохотлар ўтказилишини тақозо этмоқда.

Муносабат

Давлатимиз раҳбарининг шу 22 ноябрдаги "2022-2023 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистон маъмурий ислохотлари дастурини ишлаб чиқиш бўйича ташкилий чора-тадбирлар тўғрисида"ги фармойиши шу жиҳатлари билан муҳим аҳамиятга эга. Демократиянинг олий қадрини янада таъминлаш маъмурий ислохотлар ўтказишда давлат бошқарувиининг самарадорлигини кўтаришда асос бўлиб хизмат қилади.

Маъмурий ислохотлар ўзи нима? Бу — давлат функциялари ва уларни бажарувчи ташкилотлар тузилмалари, маъмурий бошқарув фаолияти воститалари, усул ҳамда услубларини қайта кўриб чиқиш ва аниқ мақсадли ўзгаришларни амалга оширишдир.

Мамлакатимизда ўтказилиши режалаштирилган маъмурий ислохотлар самарали ҳамда мақбул давлат бошқаруви тизимини вужудга келтиришга йўналтирилган.

Хўш, маъмурий ислохотлар нимаси билан муҳим?

Биринчидан, ислохотлар орқали давлат хизматчилари халққа яқин бўлади, фуқароларнинг муносабатлари тез ечилади.

Иккинчидан, бошқарув тизимидидаги ортинча, бир-бирини тақорловчи давлат, ўзаро ўхшаш идора ва ташкилотлар, вазирликлар қисқартирилиб, ичмам ва самарали бошқарув тизими яратилади. Шу асосда бир хил йўналишдаги вазифаларни бажараётган идоралар оптималлаштирилади.

Учинчидан, марказий идораларнинг худудий тузилмалар билан ишлаш жараёнига янгича ёндашувлар жорий этилиб, эскирган бюрократик усуллардан воз кечилади. Бунда худудлардаги ижтимоий-иқтисодий масалаларни тежорлик билан мустақил ҳал этиш бўйича вазирлик ва идораларнинг ваколатлари янада кенгайтирилади.

Тўртинчидан, қабул қилинган дастурлар ижроси юзасидан марказий ва маҳаллий раҳбарларнинг ҳисобот бериш тизими йўлга қўйилади. Кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш жараёнига янгича, замонавий ёндашувлар жорий этилади, давлат хизматига ишга қабул қилиш танлов асосида амалга оширилади.

Бешинчидан, давлат раҳбари таъкидлаганидек, раҳбар халққа юк бўлмастлиги, ақсинча, халқнинг юқини елкасига олиши керак. Шу нуқтага назардан, катта-кичик раҳбарларнинг онгу шуурида "раҳбар халққа хизматчи, одамларнинг ҳўжайини эмас", деган оддий, аммо демократик, инсоний нуқтага назардан муҳим тушунчани сингдириш, тушунтириш вазифаси турибди.

Давлат идораларининг халқдан узиллиши, ўзи билан ўзи бўлиб қолиши, сўз ва иш ўртасидаги тафовут ҳамда коррупция фуқароларда ҳокимият институтлари, мансабдор шахсларга салбий муносабатни пайдо қилиши мумкин. Маъмурий ислохотлар давлат хизматчиларининг ҳуқуқий мақомини пухта белгилаш ҳамда уларни бугунги кун талабларига жавоб берадиган кадрлар этиб тарбиялаш учун зарурдир.

Олтинчидан, бошқарув тизимини ислох қилиш орқали бюджет ортинча

сарф-ҳаражатлар ва юктамалардан ҳалос бўлади. Коррупция, тамагирлик, таниш-билишчилик каби иллатларга ўрин қолмайдми, давлат бошқарувида инсон омилининг ўрни камаядми.

Юртимизда ижтимоий тенглик, халқ демократияси мезонларига мос келадиган давлат ва жамият барпо этиш муҳим масалалардан бири этиб белгиланган. Бундай давлатни шакллантириш барча соҳада ижтимоий адолат ҳамда ижтимоий тенгликни қарор топтириш заруратини аниқлатади. Бу нафақат ҳуқуқий тенглик, балки ижтимоий мақкеи, мулкий ҳолати ва даромадидан қатъи назар, устувор ҳуқуқларни амалга оширишда барча учун тенг имкониятлар яратишни тақозо этади.

Президентимиз илгари сурган Янги Ўзбекистон маъмурий ислохотлари дастурини ишлаб чиқиш гоёси давлат бошқаруви ва демократия нуқтага назаридан том маънода янги Ўзбекистонни яратишга асос бўлади.

Яна бир характерли жиҳат шундаки, ҳақиқий маъмурий ислохотлар барча инсонларнинг ёши, жинси, ногиронлиги, миллати, дини ҳамда ижтимоий келиб чиқишидан қатъи назар, ижтимоий, иқтисодий ва сиёсий ҳаётда фаол иштирок этишини қўллаб-қувватлаш, рағбатлантиришга ҳам хизмат қилади.

Шунинг учун маъмурий ислохотларни белгилаб олишда шошмасошарликка йўл қўйилмаслиги белгиланди. Ҳар қандай ислохот чуқур мулоҳаза, стратегия билан амалга оширилгандагина кутилган самарани беради. Янги Ўзбекистон маъмурий ислохотлари дастурини ишлаб чиқишни мувофиқлаштирувчи республика комиссияси ҳамда маъмурий бир соҳа йўналишида тақдирларни ишлаб чиқиш бўйича ишчи гуруҳлар ташкил этилди.

Шу ўринда маъмурий ислохотлар бўйича ҳорижий давлатлар тажрибасига назар ташласак. Масалан, Хитойда давлат ташкилотлари ходимларини қисқартириш, тақорланувчи функцияларни бартараф қилиш, Давлат кенгаши тузилмасини қайта тузиш, самарали кадрлар сиёсатини юритиш, коррупцияга қарши кескин курашиш маъмурий ислохотларнинг асосий йўналишлари сифатида белгиланган.

Японияда эса бош вазир ва унинг кабинети роли кучайтирилди, вазирлик ҳамда идоралар қайта тузилди, улар маъмурияти фаолиятини баҳолашнинг янги шакллари жорий этилди, бир қисм бошқарув функциялари куйи органларга берилди, давлатнинг кадрлар сиёсати ўзгартрилди.

Мамлакатимизда режалаштирилган маъмурий ислохотлар шунчаки шаклий ўзгартришлар билан эмас, балки замонавий давлат менежментини жорий қилиш ва ўз навбатида, стратегик мақсадларимизга эришиш йўлидаги муҳим қадамлардан бири бўлиши кутилмоқда.

Улугбек ИНОЯТОВ, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикери ўринбосари.

ИНВЕСТИЦИЯНИНГ ҲАР БИР СЎМИ НАТИЖА БЕРИШИ ЛОЗИМ

Мамлакатимизда инвестиция сиёсатини такомиллаштириш ва хорик сарможаларини жалб этиш бўйича кенг қўламли ишлар амалга оширилмоқда. Эътиборлиси, уларнинг асосий қисми реал сектор қорхоналарини қўллаб-қувватлаш ҳамда уларни техник ва технологик янгилашга йўналтирилади. Президентимиз томонидан шу йилнинг 4 ноябрь кунини инвестиция лойиҳаларининг самарадорлигини ошириш масалалари бўйича йиғилиш ўтказилгани эса соҳанинг Ўзбекистон иқтисодиётида нечоғли долзарб аҳамият касб этишини кўрсатади.

Нуқтага назар

Айтиш ўринлики, мамлакатимизда сўнгги беш йилда хорикий инвестициялар ҳажми 3 баробар ўсган. Бунинг эвазига юзлаб завод ва қорхоналар ишга туширилиб, экспортбоп маҳсулот ва хизматлар сони ошди. Ишончли муаммолари сезиларли бартараф этилди. Бундай истиқболли лойиҳалар ҳар бир тармоқ ва худудда кенгайиб бормоқда. Жумладан, 2020 йил январь — сентябрь ойларида юртимизда чет эл инвестицияларининг умумий ўзлаштирилган ҳажми 7,2 миллиард долларни, (шундан, асосий қисми капиталга 5,7 миллиард доллар) жумладан, тўғридан-тўғри хорикий инвестициялар 4,8 миллиард долларни, халқаро молия институтларини ва хорикий ҳўкумат молиявий ташкилотларининг маблағлари 2,3 миллиард долларни ташкил этган.

Йил якунида хорикий инвесторлар учун энг жозибадор электротехника тармоғи (ўсиш — 2019 йилдагига нисбатан 25 баробар), АКТ соҳаси (ўсиш — 3,6 баробар) ва аниқ санаоти (ўсиш — 1,2 баробар) бўлди. Худудлар кесимидаги кўрсаткичлар кўриб чиқилганда, Сурхондарё (1,1 баробар), Навоий (1,7 баробар) ва Наманган вилоятларида (1,3 баробар) тўғридан-тўғри хорикий инвестициялар ўсишини юқори динамикаси кузатишган.

Инвестиция фаолияти кўрсаткичларининг сезиларли ўсиши халқаро молия институтлари ва хорикий ҳўкуматлар молия ташкилотлари томонидан Ўзбекистонга ажратиладиган маблағлар оқимининг кўпайиши билан ҳам боғлиқ бўлиб, уларнинг асосий қисми Япония ҳўкуматининг молия ташкилотлари — JICA, JBIC (умумий ҳажмига нисбатан 20 фоиз ёки 470,8 млн. доллар), Осие тараққиёт банки (16,6 фоиз ёки 380,0 млн. доллар), Жапон банки (11,2 фоиз ёки 256,8 млн. доллар), Ислон тараққиёт банки (3,6 фоиз ёки 81,2 млн. доллар) ва бошқаларга тўғри келади.

Ушбу маблағлар нефть-газ санаоти (884,3 млн. доллар), қишлоқ ва сув ҳўжалиги (461,9 млн. доллар), кимё санаоти (272 млн. доллар), энергетика (205,7 млн. доллар), транспорт-логистика секторлари (171 млн. доллар), соғлиқни сақлаш (70,0 млн. доллар) ва таълим соҳасидаги (32,4 млн. доллар) лойиҳаларни амалга оширишга йўналтирилган.

Ўтган йилги ҳисобот даврида жами 3,3 миллиард долларлик 65 та йирик инвестиция лойиҳаси бўйича ишлар якунланган. Натижада 13 мингдан ортинг янги иш ўринлари яратилган.

Хусусан, Қорақалпоғистон Республикасида "Тахиташ ИЕСда 230 — 280 МВт қувватга эга иккита парогаз қурилма-

ларини қуриш" лойиҳаси, Навоий вилоятда "Навоизот" АЖ негизда азот кислотаси ишлаб чиқарилиши, Тошкент шаҳрида "Технопарк" МЧЖ ва унинг шуъба қорхоналарида 62,1 миллион долларга маиший музлаткичлар ишлаб чиқариш, 466,1 миллион долларга тенг ер усти метро қурилиши (1-Фаза), 103,8 миллион долларлик Тошкент метрополитени Юнусов линияси иккинчи босқинининг қурилиши, Жиззах вилоятда эса 150 миллион долларлик "Huaxin Cement Jizakht" МЧЖда цемент ишлаб чиқарилиши бўйича лойиҳалар шулар жумласидандир.

Жорий йил бошидан буён эса 179 та йирик ва 10 мингта худудий лойиҳалар ишга туширилиб, уларга 76 триллион сўм инвестиция йўналтирилди. Булар пировадига, 143 мингта иш ўрни ташкил этишга замин яратди.

Давлатимиз раҳбари бошчилигидаги йиғилишда галдаги вазифалар сифатида янги лойиҳаларни ўз вақтида бажариш ва аввал ишга тушганларини тўлиқ қувватга чиқариш чора-тадбирлари муҳокама қилинди. Юртимизда инвестицияларни жалб этиш ва уларнинг самарадорлигини ошириш бўйича ҳал этилиши лозим бўлган муаммолар ҳам талайгина эканлиги айтилди. Хусусан, охириги йилларда фойдаланишга топширилган 442 та лойиҳа паст қувватда ишляётгани қайд этилди. Масалалар жойида ўрганилганда, уларнинг 238 тасида ҳам ашё ва бозор топши, 115 тасида кредит, 35 тасида инфра-тузилма билан боғлиқ муаммолар борлиги аниқланган.

Жалб этилган инвестициялар ҳажми иқтисодиётда таркибий ўзгаришларни амалга ошириш учун етарли бўлмаётгани аниқланди. Булар пировадига, 143 мингта иш ўрни ташкил этишга замин яратди. Давлатимиз раҳбари бошчилигидаги йиғилишда галдаги вазифалар сифатида янги лойиҳаларни ўз вақтида бажариш ва аввал ишга тушганларини тўлиқ қувватга чиқариш чора-тадбирлари муҳокама қилинди. Юртимизда инвестицияларни жалб этиш ва уларнинг самарадорлигини ошириш бўйича ҳал этилиши лозим бўлган муаммолар ҳам талайгина эканлиги айтилди. Хусусан, охириги йилларда фойдаланишга топширилган 442 та лойиҳа паст қувватда ишляётгани қайд этилди. Масалалар жойида ўрганилганда, уларнинг 238 тасида ҳам ашё ва бозор топши, 115 тасида кредит, 35 тасида инфра-тузилма билан боғлиқ муаммолар борлиги аниқланган.

Жалб этилган инвестициялар ҳажми иқтисодиётда таркибий ўзгаришларни амалга ошириш учун етарли бўлмаётгани аниқланди. Булар пировадига, 143 мингта иш ўрни ташкил этишга замин яратди. Давлатимиз раҳбари бошчилигидаги йиғилишда галдаги вазифалар сифатида янги лойиҳаларни ўз вақтида бажариш ва аввал ишга тушганларини тўлиқ қувватга чиқариш чора-тадбирлари муҳокама қилинди. Юртимизда инвестицияларни жалб этиш ва уларнинг самарадорлигини ошириш бўйича ҳал этилиши лозим бўлган муаммолар ҳам талайгина эканлиги айтилди. Хусусан, охириги йилларда фойдаланишга топширилган 442 та лойиҳа паст қувватда ишляётгани қайд этилди. Масалалар жойида ўрганилганда, уларнинг 238 тасида ҳам ашё ва бозор топши, 115 тасида кредит, 35 тасида инфра-тузилма билан боғлиқ муаммолар борлиги аниқланган.

Жалб этилган инвестициялар ҳажми иқтисодиётда таркибий ўзгаришларни амалга ошириш учун етарли бўлмаётгани аниқланди. Булар пировадига, 143 мингта иш ўрни ташкил этишга замин яратди. Давлатимиз раҳбари бошчилигидаги йиғилишда галдаги вазифалар сифатида янги лойиҳаларни ўз вақтида бажариш ва аввал ишга тушганларини тўлиқ қувватга чиқариш чора-тадбирлари муҳокама қилинди. Юртимизда инвестицияларни жалб этиш ва уларнинг самарадорлигини ошириш бўйича ҳал этилиши лозим бўлган муаммолар ҳам талайгина эканлиги айтилди. Хусусан, охириги йилларда фойдаланишга топширилган 442 та лойиҳа паст қувватда ишляётгани қайд этилди. Масалалар жойида ўрганилганда, уларнинг 238 тасида ҳам ашё ва бозор топши, 115 тасида кредит, 35 тасида инфра-тузилма билан боғлиқ муаммолар борлиги аниқланган.

ташаббускорлари муаммоларини ўрганиш ҳамда ҳал этиш бўйича тизимли ишлар давом эттириляётгани айтилди.

Шунингдек, жорий йилда импорт қилинган 270 дан ортинг ускуна ҳали ўрнатилмагани кўрсатиб ўтилди. Бунга сабаб бўляётган жараёнларни содда далаштириб, ускуналарни тезроқ фойдаланишга киритиш зарурлиги таъкидланди.

Таъкидлаш жоизки, Президент Шавкат Мирзиёев сайловолди учрашувларида инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш бўйича янги тизим жорий этилишини айтган эди. Шу нуқтага назардан, ҳар бир худудда "туман лойиҳа гуруҳлари" ва ҳолдинг компаниялари ташкил этилиши режалаштирилди. Ушбу янги тузилмалар тадбиркорларнинг бизнес ҳамкорига айланади. Улар тадбиркорларнинг ёнида туриб, гоёдан бошлаб, инвесторларни жалб қилиш ва лойиҳаларни тўлиқ қувватда ишлятишга ҳар кун и ёрдам беришга маъсўл бўлади.

Президент томонидан хорикий инвестиция ва экспорт ҳажминини оширишда мамлакатимизнинг чет давлатлардаги элчилари фаолияти муҳимлиги айтилиб, худуд ва тармоқ раҳбарларга истиқболли лойиҳалар топши ва элчилар билан биргаликда уларни амалга ошириш бўйича топшириқлар берилди.

Тан олиш керакики, жаҳон экспертлари минтақа мамлакатлари ривожланишида инвестиция жозибадорлиги ҳал қилувчи роль ўйнашини айтмоқда. Хусусан, сўнгги йилларда Ўзбекистон бу борада яхши натижаларни кўрсатаяпти. Масалан, 2019 йилда мамлакат тўғридан-тўғри хорикий инвестициялар оқимининг ўсиши бўйича етакчига айланди (2,3 бараварга ошди ва 4,2 млрд. АҚШ долларини ташкил этди).

Давлатимиз томонидан инвестиция муҳитини янада барқарорлаштириш бўйича қулай шарт-шароитлар яратиш бўйича олиб бориляётган улкан ислохотлар натижасида Жаҳон банкининг прогнозларига кўра, 2021 йилда Марказий Осие мамлакатларида иқтисодий ўсиш 3,7 фоиз даражасида (Ўзбекистонда +4,8 фоиз) бўлади. Бундай халқаро миқёсдаги ижобий эътироф инвестицион лойиҳалар маблағлари Ўзбекистонда илмий тадқиқот ва инновацияларни тижоратлаштириш тартибга солинаётгани, бу борада қонунчилик базаси мустаҳкамланганлиги ҳамда ушбу соҳаларда тегишли институционал ислохотлар жадал олиб бориляётганини кўрсатади.

Бўсақдал АЛИЕВ, Тошкент давлат иқтисодиёт университети профессори.

ПРОКУРАТУРА ЖАЗОЛОВЧИ ЭМАС, БАЛКИ КЎМАКЛАШУВЧИ ОРГАНГА АЙЛАНМОҚДА

Бугунги кунда мамлакатимизда суд-ҳуқуқ соҳаси ислоҳ этилиб, суд ҳокимияти мустақиллигини таъминлашга қаратилган ҳуқуқий асослар яратилди. Инсон ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатлари устуңлигига асосланган ҳуқуқий тизим шаклланди.

Ислохот

Айниқса, сўнгги йилларда мамлакатимизда суд-ҳуқуқ тизимини янада такомиллаштириш, инсон ҳуқуқларини муҳофаза қилиш, жиноятчиликнинг олдини олиш, аҳоли ҳуқуқий саводхонлигини ошириш, коррупцияга қарши кураш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ишончли ҳимоя қилиш чораларини кучайтириш, одил судловни самарали таъминлаш ҳамда судларнинг чинакам мустақиллигини таъминлаш бўйича изчил ишлар олиб борилямоқда. Бу инсон ҳуқуқлари устувор эканидан далолат, албатта.

Шу ўринда Ҳаракатлар стратегиясининг алоҳида бир йўналиши — Қонун устуворлигини таъминлаш ва суд-ҳуқуқ тизимини янада ислоҳ қилишга қаратилгани ҳам бежиз эмас.

Мазкур стратегия ижроси ва соҳада амалга ошириляётган туб ислохотлар натижасида прокуратура органлари фақат жазоловчи эмас, балки давлатнинг бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлари, фуқаролар, хусусан, тадбиркорлар, ёрдамга муҳтож оилаларга қўмаклашувчи, уларни қўллаб-қувватловчи органга, том маънода "халқ прокуратураси"га айланаётди.

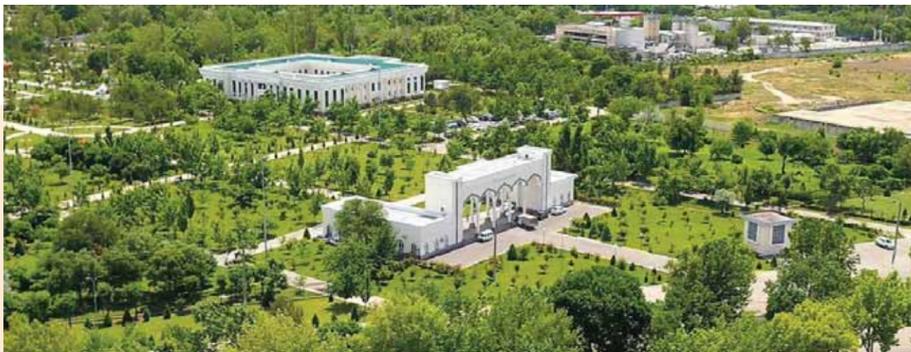
Бугун прокуратура ходимлари кабинетда ўтириб эмас, ақсинча, халқнинг ичига кириб, давлат идоралари ҳамда фуқаролар билан бевосита мулоқот қилиб, уларнинг муаммоларига қонуний ечим изляапти. Бу бир томондан аҳолининг ҳуқуқий маданиятини оширишга хизмат қилса, иккинчи томондан, турли жиноятчилик ва ҳуқуқбузарлик ҳолатларининг олдини олишга имкон яратди. Мухтабар айтганда, тизим фаолияти тубдан ўзгарди. Бу ўзгаришлар жамиятимизда юз бераётган демократик жараёнларга ҳамоанглиги билан аҳамиятлидир. Халқимизнинг прокуратура органларига бўлган ишончи тобора ортинг бораётгани ҳам шундан.

Яна бир муҳим жиҳат, бу — худудларда суд-ҳуқуқ идоралари мутасаддилари ва вакиллари иштирокида қонун ижроси, унинг талабларига риоя этиш, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш каби устувор йўналишларда давра суҳбатлари ўтказиб келинаётгани ўз самарасини бермоқда.

ХАЛҚИМИЗГА, КЕЛАЖАГИМИЗГА ЭЪТИБОРНИНГ ЮКСАК ИФОДАСИ

Бу жой халқимиз, айниқса, ёшларимиз қалбига адабиётни, у орқали, маънавият, маърифат ва маданиятни олиб кирадиган табаррук даргоҳ бўлиши лозим.

Шавкат МИРЗИЁЕВ

Буюк бобомиз Алишер Навоий "Йиқилса ҳужра, бўлсун қаср обод, Куруса сабаза, бўлсун сарв озод", деб ёзarkan, инсонларни бунёдкорлик руҳи билан яшашга, яратувчанликка ундаган. Оддий ҳужра бузилса, ўрнида қаср бунёд бўлиши, куриган майса ўрнида гулу дараклар озод унб-ўсишни истаган, орзу қилган.

Аслар ўтиб бу жонбахш истаклар тўла рўбга чикмоқда. Бутун мамлакатимиз бунёдкорлик майдонига, кўчаю хибонларимиз гулу чечаклар очилган гулистонга айланмоқда.

Шу йлнинг 22 ноябрь куни Президент Шавкат Мирзиёев Тошкент шаҳрида амалга оширилиши режалаштирилган бунёдкорлик лойиҳалари билан танишди.

Мазкур лойиҳалардан бири — Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий боғи ҳудудида барпо этиладиган қатор маънавий-маърифий объектлар экани бутун халқимизни, айниқса, ижод аҳлини гоят мамнун этди. Унга кўра, Адиблар хибонага туташ ҳудудда Алишер Навоий номидаги адабиёт музейи, илмий-тадқиқот маркази, Ўзбек тили, адабиёти ва фольклор институти, мактаб ва ётоқхона қурилади.

Айни чоғда, Ўзбекистон Миллий боғи ақинида Президент кутубхонаси бунёд этилиши ҳам режалаштирилган. У 4 қаватли бўлиши, бир вақтда 1 минг 400 дан зиёд ўқувчиларга хизмат кўрсатиши кўзда тутилган. Кутубхонада 1 миллион 500 мингта китоб сақланиши билан бирга электрон адабиётлар, мультимедиа махсуслоплари ҳам бўлади.

Бу иншоотлар Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий боғи ҳамда Адиблар хибонини мазмунан бойитиб, маънавият, адабиёт, илм-фан ва маърифат, қисқача айтганда, эзгулик нурлари ёғилиб турган ахилт маъмурага айлантиради.

Бир вақтлар бу маскан улуг шоир Алишер Навоий ҳайкали ўрнатилган эса-да, сунъий кўл бўйида фақат дараклар сerratий турган хилват бир гушага айланган қолганди. Яшириб нима қилдик: ёшлар бу ерга, маданий қилиб тушунтирганди. Уйин-кулги учун келишарди...

Президентимиз ташаббуси билан бугунги кунда бу сўлим ошённинг суратию сайрати бўлган ўзгариб бормоқда.

Авалло, бу ерда адабиёт — халқнинг юраги, адабиёт ва санъатга, маданиятга эътибор — бу халқимизга, келажакимизга эътибор, деб билган давлатимиз раҳбарининг госяси асосида Адиблар хибонининг бунёд этилганини алоҳида таъкидлаш жоиз.

Дарҳақиқат, адабиёт — руҳ ва қалб озиғи, айни пайтда тарбиячи ва мураббий. Сўз санъати яратилгандан буён инсонларни эзгулик ва маърифатга ундаганига, яратувчанлик ва бунёдкорликка руҳлантирганига, орзу-манд юракларга қанот бағишлаганига, дардли дилларга малҳам бўлганига тарих гувоҳ.

Шу билан бирга, умуминсоний гоғлар билан озиқланган адабиёт ўқувчини комиллик сари одимлашга даъват этади, борлиққа, жамиятга адолат ва ҳақиқат кўзи билан боқишга, шўкроналик ҳисси билан яшашга ўргатади. Тил софлигини, яшовчанлигини таъминлашга ҳисса қўшади.

Ана шу улуг ҳақиқатдан келиб чиқиб Президентимиз Шавкат Мирзиёев фаолиятининг дастлабки қўлариданок адабиёт ривожига, барча қалам аҳлини кўллаб-қувватлашга алоҳида аҳамият қаратади. Китобхонликка, ёш иқтидорлар тарбиясига эътиборни кучайтиради.

Юртимизда мутолаа маданиятини тарғиб этиш, ижодкорлар меҳнатини ардоқлаш, фидойи бу инсонларнинг захматли фаолиятини рағбатлантиришга қаратилган қатор чора-тадбирлар кенг қулоч ёзди. Шунингдек, миллий адабиётимиз даргалари хотирасига эътиром ва ҳурмат кўрсатиш, уларнинг ноб ижодий меросини ўрганиш ҳамда тарғиб этиш бўйича кўплаб амалий ташаббуслар ҳаётга фаол татбиқ этилмоқда.

Адиблар хибони — бу борадаги барча ибратли ишларнинг ўзига хос рамзий кўзгуси, дейиш мумкин.

Давлатимиз раҳбарининг 2017 йил 18 апрелдаги қарорига мувофиқ, Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий боғини халқимиз, авваламбор, ёшларимизнинг маданий-маърифий савиясини юксалтиришга хизмат қиладиган, нафақат юртимиз, балки жаҳоннинг турли мамлакатларида меҳмонлар, сайёҳлар таширғи буроради ҳам кўркам ошёнга айлантириш, маънавий ҳаётимизда ўчмас из қолдирган атоқли сўз санъаткорларининг тарихий хотирасини абадийлаштириш борасида қатор чора-тадбирлар белгиланди.

Шавкат Мирзиёев қурилиш-бунёдкорлик ишлари жадал кечаётган бу масканга бир неча бор таширғи буюриб, олиб борилаётган ишлар, ҳайкаллар қўрилишига оид лойиҳалар билан танишди. Бу ерда барпо этилаётган ижодкорлар ёдгорликлари, Ўзбекистон уюшмаси биноси қурилиши, уларнинг шакл-қиефасио мазмун-моҳияти ҳақида фикр билдириб, хибонини ахилт бир мажмурага, илдилари жуда олис, айни пайтда нулли манзилларга туташувчи адабиётимизнинг

бор кўрку салобатини намоён этадиган масканга айлантириш бўйича зарур топшириқлар берди.

Шу аснода хибон сурату сийратиде кескин ўзгаришлар буй кўрсата бошлади. Аввало, сўз мулканинг султони, улуг бобомиз Алишер Навоий ҳайкалининг қайта ўрнатилиши ахилт меъморий ансамблга тилла узукка гавҳар кўз кўйгандек мос бўлди. Бинобарин, эски ҳолида буюк мутафаккир ҳайкали Адиблар хибонига терс ҳолида буй чўзган эди. Олиб берилган ишлардан сўнг улуг бобомизнинг муаззам ҳайкали қалам билан дўстлашиб, ижодий йўлини давом эттирган издошлари томон юз бурди.

Энди ҳар субҳидан атроф ёришиб, кўёш кўкка ўрларкан, кўркам боғнинг энг юксақ нуқтасида чўнг бир виқор билан боқиб турган буюк сиймо елкалари оша заррин нурлар хибон узра таралади.

Кўрсатмаларга мувофиқ, аввалги лойиҳадан фарқли равишда ҳайкаллар ёнида лавҳалар ўрнатилиди ҳамда аудио-ёзувлар орқали ҳар бир адиб ҳақида қисқача маълумот бериб бориш имконини яратилди. Масканда адабий гурунглр, қизқарли сўхбатлар, китобхонлик кечалари, тақдимотлар, ўқувчи талабалар учун очик дарслар, турфа маънавий-маърифий тадбирлар ўтказиш учун кўшимча шароитлар ҳозирланди. Худуд ободонлаштирилиб, ноёб гул қўчатлари, манзарали дараклар экилди.

Бугун боғнинг сўлимигида, ободлигидан дил ярайди. Тонгли шўринлар боғнинг тиник ҳавосига ўзгача зеб беради. Офтоб зиёси куз ҳавосида заъфаран ранг олган дараклар япроқларида жилаваланади.

...Фунсуқор хибонда Алишер Навоийнинг пуриқор ҳайкали маҳобати билан алоҳида ажралиб турибди. Буюк сўз санъаткори, маънавият ва маданият ҳоийиси бутун оламга, қандоқларга ҳаётда инсон сифатида қандай яшамоклик ҳақида жар солиб тургандай гўё. Буюк мутафаккирининг "Ким қилса иморатки, қадр топгай, Чун исми тарихларда боқий қолгай", "Бу гулшан ичра, йўқдур бақо гулига сабот, Ажаб саодат эрур, чикса ахшиллик била от" деган мисралари кўнгидадан ўтади. Бу ҳикматларнинг яратилганига беш асрдан ошди, лекин ҳамон руҳимиз, шууримизга ҳаловат бағишлайди, байтлар қатигади кишини бунёдкорликка, эзгу ишларга қорловчи маъноларини теранроқ, тўлароқ англаб олигимиз келади.

Дарҳақиқат, эзгу ишлари билан ўзидан яхши ном қолдирган инсон қадр топади, унинг исми тилу дилларда замонлар оша яшайди. Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий боғида

ҳам ана шу азалий ва абадий ҳикмат ўз ифодасини топди. Адиблар хибониде улуг сиймолар — Захриддин Мухаммад Бобур, Огахий, Бердак, Мўқимий, Фурқат, Бехбудий, Абдулла Авлоний, Абдулла Қодирий, Чўлпон, Фафур Гулом, Ойбек, Абдулла Қаҳҳор, Мақсуд Шайхзода, Ҳамид Олимжон, Зулфия, Саид Аҳмад ва Саида Зуннунова, Озод Шарафиддинов, Эркин Воҳидов, Абдулла Орипов, Тўлепберген Қаипбергенов, Ибройим Юсуфов, Александр Файнберг, Мухаммад Юсуф каби ижодкорлар ҳайкалларининг ўрнатилиши сўз санъати воситасида халқимизнинг маънавий юксалишига муносиб ҳисса қўлган инсонлар хотираси биз билан ҳаммиса бирга эканининг амалий ифодаси бўлди.

— "Адиблар хибонини, Ўзбекистон уюшмасининг мухташам биносини барпо этиш меннинг армонларимдан бири эди" — деди Президентимиз 2017 йил 23 декабрь куни Ўзбекистон раҳбарлари билан мулоқот чоғида. Бу жуда улуг гап, — дейди Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ҳодими, шоир Эшқобил Шўкур. — Чунки "армонин" деган сўз ўз-ўзидан шунчаки тилга келмайди, юракнинг туб-тубидан сезиб чиқади. Шу биргина гапнинг ўзи мамлакатимиз раҳбарининг адабиётга, ижодкорларига нисбатан қандайдир қўрқатганини далиллайди. Шу биргина жумланинг ўзи қўлида қалам тутган ҳар бир ижодкорнинг кўнгида катта умид, ишонч ва масъулият уйғотади.

Адиблар хибонининг Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий боғида бунёд этилишида ҳам ўзига хос рамзий маъно бор. Бу ерга келишган сўз мулканинг султони, улуг мутафаккир даҳосининг авлодлари қонида, қалбиде, ўю юмушида давом этаётганини яна бир бор англайди. Шу билан бирга, ҳазрат Навоий сиймоси замонамиз ижодкорларини руҳлантириб, илҳомлантириб туради, адабиётнинг табаруқ даргоҳида унга эргашшига, буюк аждоқларига муносиб бўлишга, халқ ва Ватан олдидаги масъулиятни чуқур ҳис қилиб яшашга даъват этади.

Сўлим хибонга қадам қўйган киши борки, адабиёт бўстониға кириб қолгандай бўлади. Ёдгорлик мажмуаси ўрнатилган ҳар бир ижодкор ҳайкалида унинг ички олами, характери, асарларидаги бетакрор руҳ, гоғ, халқимизга ёд бўлиб кетган қаҳрамонлари қиефаси жилонилиб турибди. Қўлоқларимиз остида Абдулла Ориповнинг серкўёш ўлкамизини мадҳ этган нафис мисралари, Эркин Воҳидовнинг минг аслрлар ичра пиқшон тарихимизни улукловчи теран сатрлари янграгандай бўлади. Ойбек сиймосига боқиб, қишда ҳам шивирлаётган баҳор нафасини ҳис

қиламиз. Ҳамид Олимжоннинг ўйчан қиефасидан деразаси олдида оппоқ бўлиб гуллаган ўрик кўз олимизда жонланади. Зулфия ниғоҳига термулиб, севиғи ва садоқат қуйлари қалбимизга оқиб кирганини туямиз.

Адиблар хибониде Ўзбекистон уюшмасининг янги биноси мухташам қилиб бунёд этилган. Бу ерда шоирлар адибларнинг эркин ижод қилиши учун барча шароит яратилган. Икки қаватли замонавий иншоотда кутубхона, музей, "Жаҳон адабиёти", "Шарқ юлдузи" ва "Звезда Востока", "Ешлик" журналлари тахририятлари, Маънавият ва ижодни қўллаб-қувватлаш мақсадида жамғармаси, 150 ўринли фаоллар зали, Ўзбекистон Ўзбекистон уюшмаси бошқаруви маъмурияти, турли тадбирлар, учрашувлар ўтказиладиган заллар жойлашгани унинг замонавий талабларга жавоб берувчи меъморий мажмуага айланганини кўрсатади.

...Хибонининг турли ҳудудларига ўрнатилган замонавий карнайлар орқали адабиётимиз намояндаларининг латиф шеърлари, тафаккур жаовҳирлари янграб турибди. Бу гушага келганлар, адабиёт илҳомландилари ўзини бадиий оламга тушиб қолгандек ҳис қилади, сўз нафосатидан, мўъжизасидан баҳраманд бўлади. Вужудларга нур — маънавият қиради, кўнгида мўъжиза мўъжиза қуртак ёзади.

Шу мақсадда ташкил этилаётган маънавий-маърифий тадбирлар, шеърхонлик кечалари, турли учрашувларнинг ўзига хос жиҳати бор. Тадбирларда катнашувчилар, асосан, ёшлар ва уларнинг ниғоҳи, албатта, улуг ижодкорлар ниғоҳига тушади. Бу шўбҳасиз, уларни қандай буюк зотларнинг авлоди эканини англашга ундайди. Сўз санъаткорларининг ижод булоғидан сўз ичишга — асарларини мутолаа қилишга, уларнинг моҳиятида акс этган сирларни ошига қизқишини кучайтиради. Алишер Навоий, атоқли адиб бу шоирларимиз уларнинг қадрдон дўстиға, меҳрибон устозига айлиб боради.

Бу жараённинг аҳамияти беқиёс. Зеро, глобаллашув жадал кечаётган, "оммавий маданият" иллати кенг тарқалаётган бугунги замонда ўзликини, соғлом онгу дунёқарашини, пировардида, халқ ва миллатни асраб қолишнинг ягона йўли — маънавий иммунитетни кучайтиришдир. Бу борада эса қалбларга эзгулик уруғларини эқувчи, огоҳ ва ҳушёр яшашга ундовчи сўз санъатининг таъсири ҳамда ури ниҳоятда катта. Улуг Чўлпон таъбири билан айтганда, адабиёт яшаса — миллат яшар...

Дилшод КАРИМОВ («Халқ сўзи»).

АДАБИЁТ БОҒИ (Бағишлов)

Бир кутлуг ҳикмат билан диллар боғлиғ-чаманлиғ, Ер бўлмоқ ёрлик ишир, иш эмасдир душманлиғ, Ҳар қўнгли ошқ ўқисин, бўлсун сарви сўманлиғ, Йўллар чароғон бўлсин, бўлмасин ҳеч туманлиғ, Навоийнинг гард юксақ покиза қароғи бу, Адиблар хибони — адабиёт боғи бу.

Мозий — ойна, яна ҳақиқат тарозуси, Аҳли илм миллатнинг раҳнамоси, кўзгуси, Оҳ ва ҳасратим битгай ушласа эл орзуси, Ҳуррият сендан бўлсин, йўқдир қалбим қайгуси, Огоҳлик Бехбудийнинг чалган қўнғороғи бу, Адиблар хибони — адабиёт боғи бу.

Тоғлардай салобати, тоғлардай вқори бор, Боғлардайин серҳосил ижоди — изҳори бор, Сўз атомдан қўнқидир — ҳаётий шоир бор, Ўзбекининг шундай улуг Абдулла Қаҳҳори бор, "Ўтмишдан эртақлар" и сўзининг салмоғи бу, Адиблар хибони — адабиёт боғи бу.

Кўнгида Ватан ишқин, жасоратни эқди у, Шох бўлди, дунёнинг шох фиғронини чекди у, Ҳеч кимда бош эғмени, фақат сўзга эғди у, Умрини сўз аталмиш ахшилликка тикди у, Захриддин Мухаммад Бобурнинг сабоғи бу, Адиблар хибони — адабиёт боғи бу.

Кому мақсад ҳосили маърифат қуёшидан, Тарбия шарти акбар, шаксиз, бола бошидан, Ҳурилик дея курашгин, кўрқма қисмат тошидан, Ўтларга офат етар поқдлининг кўз ёшидан, Абдулла Авлонийнинг илхоси, ахлоқи бу, Адиблар хибони — адабиёт боғи бу.

Қалбнинг бор сийратини кўзлар этгай ифода, Тоға ўғитлар айтиб ўтди Мақсуд Шайхзода, Чин гўзаллик шеърлари — шабнамдан ҳам озода, Ватан ишқи дилида фалақдан ҳам зиёда, Мирзо Улугбекнинг ой — осмонда қўнғи бу, Адиблар хибони — адабиёт боғи бу.

Боғни гуллатмоқ учун мироб ҳам керак экан, Дилин яшнатмоқ учун меҳр — об ҳам керак экан, Ҳақ сўхбатин истасанг, меҳроб ҳам керак экан, Офтоб ҳам керак экан, моҳтоб ҳам керак экан, Дилда Огахий ёққан муҳаббат чароғи бу, Адиблар хибони — адабиёт боғи бу.

"Ўткан қўнлар", во дариг, билдим мен, ўтмас экан, Меҳробдан чиққан чаён — доғ эрур, битмас экан, Гоғилин уйғотишга вақтимиз етмас экан, Аммо бу истақ дилдан ҳеч қачон кетмас экан, Абдулла Қодирийнинг ўтмишдан сўроғи бу, Адиблар хибони — адабиёт боғи бу.

Водийларни бахтиёр кезганимдан айтмайми, Гоҳо жонни аймай эзганимдан айтмайми, Гоҳо шу ширин жондан безганимдан айтмайми, Аммо Семурғ келишин сезганимдан айтмайми, Ҳамид Олимжоннинг дафтар-у сийҳи бу, Адиблар хибони — адабиёт боғи бу.

Навоийдан сўз очган, мард-ҳалол халқнинг ўғли, Фузўлийдан дур сочган, юраги оташ-чўғли, Махтумқулидек умри ўтган эл-юртта боғли, Кўнхўжа, Ажиниёз каби дурторли — туғли, Бердақ — сахро бўлбулин ҳеч сўнмас сайроғи бу, Адиблар хибони — адабиёт боғи бу.

Бошни зўр ишга бериб йиллаган одам менман, Кеча-кундуз эрк деб жон тиллаган одам менман, Қалбини оташга ташлаб чўғлаган одам менман, Бинафша сенми, деб дил йўқлаган одам менман, Абдулҳамид Чўлпоннинг "Эрк" деган байроғи бу, Адиблар хибони — адабиёт боғи бу.

Кўёшли қалам тутмоқ, устозларга эҳтиром, Фирқондан ишқ тўла дил олиб яшар интиқом, Хотира синиқлари кўнгли сурати, тамом. Демакки, мушоира тўхтамас, этар давом, Зулфиянинг гулларга лим тўлган қўнғи бу, Адиблар хибони — адабиёт боғи бу.

Ватан қаерда бўлса, тану жон ўшандадир, Саёҳат ҳам Ватанда, сайр ҳам Ватандадир, Булбуллар сабаза урган боғларда, чамандадир, Ўзим ҳар жойдаман кўнглим манам сандадур, Мўқимий тортиқ этган дилларнинг титроғи бу, Адиблар хибони — адабиёт боғи бу.

Маним асл ҳолимни билса, ул қуёш билгай, Жон дўстим, ёлғиз кўнглим — чин содик сирдош билгай, Интизор кўзларимда ҳалка-ҳалка ёш билгай, Шу бечора жон билгай, шу умр — бардош билгай, Устоз Фафур Гуломнинг дилдаги сайроғи бу, Адиблар хибони — адабиёт боғи бу.

Тақдир зарбаларини қулиб енгса бўларкан, Ўғр каби кенг бағир бўлиб енгса бўларкан, Ер ўйини ошимо билиб енгса бўларкан, Ҳасратни ҳам табассум қилиб енгса бўларкан, Саид Аҳмад қўнғунинг қайнаган бўлоғи бу, Адиблар хибони — адабиёт боғи бу.

Айрилиқ оғир қисмат, яшайсан ситам ичра, Ватандан айро дилнинг ҳаёти мотам ичра, Фирого, изтироби қадам боқадан ичра, Элинг озод бўлмаса, мардларнинг адам ичра, Фурқатнинг элчм дебон тиклаган чорбоғи бу, Адиблар хибони — адабиёт боғи бу.

Бир ўлкаки, қишида шивирлайди баҳорлар, Бир сават гул тутайди қуёшга оқ наҳорлар, "Навоий" дан сабоқлар олар неча хуморлар, Тоғлар мангу яшайди, эриб кетайди қорлар, Ойбек домла халқимнинг осмонлар тоғи бу, Адиблар хибони — адабиёт боғи бу.

Гулга ағёр азоби шунча бўлурми, ҳай-ҳай, Ох, юракнинг оташни қулаи бўлурми, ҳай-ҳай, Ер ҳажрида кўз ёши Нилча бўлурми, ҳай-ҳай, Қаноатда Саида филча бўлурми, ҳай-ҳай", Чин муҳаббат, садоқат қўнғилиннинг ўнмоҳи бу, Адиблар хибони — адабиёт боғи бу.

Порлаган қуёш янглиғ, чин шонинг бўлсин деган, Ҳақдан улуг насабга-иймонинг бўлсин деган, Ичингда ёниб турган виқдонинг бўлсин деган, Бугудой-бугудой сўзлардан хирмонинг бўлсин деган, Озод домланинг сўзи сўзларининг қайроғи бу, Адиблар хибони — адабиёт боғи бу.

Шоир, ёзиб турганин аслида саодатдир, Уйғоқлик пешонанга битилган мўжда — ҳатдир, Ҳақиқий ошқларнинг сур сўйламоқ одатдир, Иҳоринг кечикмасин, кечикса мусибатдир, Александр Файнберг очган бир ирмоғи бу, Адиблар хибони — адабиёт боғи бу.

Сизга айтсам, гул-яшан ўсган ерда уйим бор, Бу ер ҳали зўр бўлгай, деган кутлуг уйим бор, Бўзўрғай бўзларидай ўлмайдиган қуйим бор, Қайда қоракалпоқ бор, ул жойда Ибройим бор, Шаксиз, Бердақ бобомнинг энг дондор уроғи бу, Адиблар хибони — адабиёт боғи бу.

Ҳикмат садоси келгай ҳамд билан саловатдан, Тўхтагил, ай қора дил, бир нафас адоватдан, Ватан мадҳи янғрасин бу чекис самоватдан, Унга сўз — нямат инган Ҳақ берган завоатдан, Халқ ва бардош Абдулла Орифинг ҳамроғи бу, Адиблар хибони — адабиёт боғи бу.

Тўлепберген бир дoston — қоракалпоқ достони, Бир эл учун мисоли Саъдийнинг "Гулистон"и, Махшаргача тутамас сўз сўзларининг даврони, Амунинг сувларидай ухламаган виқдонини, Туркий улусининг бир аймоғи-ушғи бу, Адиблар хибони — адабиёт боғи бу.

Оқ тулпорда Алпоммиш, тоғдай ўғлон қайда бор, Ойбарчиндек оқният, кўзи жайрон қайда бор, Балогардон қайда бор, Соҳибқирон қайда бор, Ўзбекистон уюшмаси, Ўзбекистон қайда бор, Мухаммад Юсуф қалби — лолакизгалдоғи бу, Адиблар хибони — адабиёт боғи бу.

Ҳар лаҳза виқдон билан Тангрим имтиҳониде, Инсон қалбнинг холи муҳаббат девониде, Тонг нафас чоп неъмат ҳаётнинг ҳар ониде, Тил ва Ватан қайғуси жониде, йимониде, Эркин Боғдан нидоси — миллатнинг мағви бу, Адиблар хибони — адабиёт боғи бу.

Булбуллар сайраб-сайраб, яйраган боғ меники, Яқин-йироқ меники, анави тоғ меники, Қўда порлаган қуёш, нулли ёноқ меники, Боболар зиёси бор, азиз тупроқ меники, Ижод ахлиға юртининг бемисл ардоғи бу, Адиблар хибони — адабиёт боғи бу.

Ғайрат МАЖИД

Саида Зуннунова сатри

Халқ сўзи
Народное слово

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши,
Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Сенати Кенгаши

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2020 йил 25 мартда Ўзбекистон Республикаси Президентини Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 1148. 28 466 нусxada босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Баҳоси келишилган нарҳда.

Газетанимиз ҳақидаги маълумотларни қўлба олиш учун QR-қодишни телефонингиз орқали сканер қилинг:

ТЕЛЕФОНЛАР:
Девонхона 71-233-52-55;
Котибият 71-233-10-28; Эълонлар 71-232-11-15.

Тахририятга келган қўёғмазалар тақрир қилинмайдан ва муаллифга қайтарилмайди.

Газетанимиз оқнаиб берилиши учун обунаши расмийлаштирган ташкилот жавобгар.

Газета тахрират компьютер марказида терилди ҳамда оператор А. Исмаилов томонидан сақдлафанди.

Газетанимиз полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига "Шарқ" наشريёт-матбаа акциядорлик компанияси масъул. Босмахона телефони: 71-233-11-07.

• МАНЗИЛИМИЗ:
100000,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Набатчи муҳаррир — Р. Шерқулов.
Мусаҳҳиҳ — Ш. Машраббев.

"Шарқ" наشريёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили:
Буюк Турон кўчаси, 41. ЎЗА яқуни — 00.25 Топширилди — 02.05 1 2 3 4 5 6